

Ona yurti - oltin beshig

QIZIL YULDUZ
R.E.S. KUTUPXONA
MILLAY KUTUPXONA

TONG Yulduzi

№21(66406)
2003 yil
26 may
dushanba
Sotuvda
erkin narxda

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi
Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqa boshlagan

1 iyun - Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni

SO'NGGI QO'NG'IROQ

So'nggi qo'ng'iroqning ohangdor sasi,
Go'yo onajonim o'tli nafasi,
Tinglab yuragimning kelar havasi,
Mag'rur jaranglayver, so'nggi qo'ng'iroq!

Umrim kitobidan yana bir varaq,
Yopdim sekingina, ma'yus avaylab,
Bolakayday kiyinib oldim ataylab,
Mag'rur jaranglayver, so'nggi qo'ng'iroq!

Hali qarshimizda ne-ne dovonlar,
Sinov deb atalmish katta karvonlar,
Bizni kutmoqdadir zo'r imtihonlar,
Mag'rur jaranglayver, so'nggi qo'ng'iroq!

Xayr ona maktab, mehribon dargoh,
Muqaddas darvozang bizga sajdagoh,
Qaylarga bormayin o'zing bo'l ogoh,
Mag'rur jaranglayver, so'nggi qo'ng'iroq!

Ramazon BAQOYEV,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi
9- umumta'lim maktabi o'qituvchisi

Nigohingda hayrat balqir,
Jajigina qizaloq.
Sho'x jilmaysang oftob qalqir,
O'zing nafis qizg'aldoq.

Ulg'ayaver oyday to'lib,
Soching o'ssin yo'lingday.
Ezguliklar hamroh bo'lib,
Tutsin sening qo'lingdan.

MAKTAB QADRI

Yillar o'tdi, ulg'aydik, o'sdik,
Maktab qadri bilolmadik hech.
Endi uni anglab yetganda,
Afsus, afsus bo'lgan edi kech.

Necha yilki o'sdik bag'rida,
O'ynab-kulib, sho'xlik qilibmiz.
Uning qanday aziz ekanin,
Ayriliqdan keyin bilibmiz.

Sog'inib biz qo'msasak hamki,
Afsus, ortga qaytmas bu damlar.
Ortga emas, kelajak sari,
Qo'yiladi ildam qadamlar.

Durdona AVAZOVA,
Toshkent shahar, Shayxontohur
tumanidagi 85 - maktabning 8 - «A» sinf
o'quvchisi

TOSHKENTDA KO'RISHGUNCHA!..

Aziz bolajonlar, xabaringiz bor, bir hafta davomida ko'hna Xorazmda bo'lib o'tgan «Umid nihollari - 2003» Respublika sport musobaqalari o'z nihoyasiga yetdi. Qaytata'mirlanib, zarur sport anjomlari bilan jihozlangan viloyatdagi 17 ta sport maskanlarida sportning 12 turi bo'yicha bellashgan minglab tengdoshlaringiz orasidan eng saralari tanlab olinib, g'oliblar o'z munosib o'rinlarini egallashdi. Urganch shahridagi «Xorazm» sport majmuidida bo'lib o'tgan sport o'yinlarining tantanali yopilish marosimi ishtirokchilar yodida uzoq muddat saqlanib qoladigan bo'ldi. 20 mingdan ziyod sport ishqibozlari bilan gavjum

bo'lgan maydon uzra yangragan Xorazm navolari, kuy va qo'shiqlar kishiga zavq-shavq ulashdi. Nihoyat, entikib kutilgan, hayajonli lahzalar - g'oliblarni aniqlash va sovg'alarni topshirish marosimi boshlandi. Birinchi o'rinni egallagan Toshkent shahri vakillariga Prezidentimizning «Umid nihollari - 2003» ishtirokchilariga yo'llagan tabrigining asl nusxasi, birinchi darajali diplom va «Matiz» avtomobili, ikkinchi o'rin sohibi bo'lgan Xorazm viloyati yosh sportchilariga ikkinchi darajali diplom va

«Damas» avtomobili, uchinchi o'rinni egallagan Farg'ona viloyati terma jamoasiga uchinchi darajali diplom va kompyuter jamlanmasi taqdim etildi. G'oliblarni minglab sport ishqibozlari, ota-onalari chin dildan olqishlashdi.

Shunisi quvonarliki, g'olib jamoalarni taqdirlash bilan birga «Umid nihollari - 2003 futbol yulduzi», «G'alabaga bo'lgan irodasi uchun», «Nafosat malikasi», «Eng ko'p medallar sohibi», «Shijoat va intilish samarasi» kabi nominatsiyalar bo'yicha hozirlangan

sogv'alar ham o'z munosib egalarini topdi.

G'olib bo'lmagan sportchilar ham aslo xafa bo'lishmadi. Yangi-yangi do'stlar orttirishganidan mamnun bo'lib, navbatdagi bellashuvlarga yanada jiddiyoq, puxtaroq tayyorgarlik ko'rishga ahd qilishdi. Marosim yakunida barcha jamoalar birgalikda «Hech kimga bermaymiz seni, O'zbekiston» qo'shig'ini baralla kuyladilar. Sport musobaqalari haqiqiy yoshlik, tinchlik, do'stlik, shijoat va go'zallik bayramiga aylanib ketdi. Mezbonlar «Umid nihollari - 2003» sport o'yinlari estafetasini Toshkent viloyati vakillariga topshirishdi va «Toshkentda ko'rishguncha» deya xayrashib qolishdi.

Feruza JALILOVA.

QUVONCHILARGA TO'LIQ KUN

25 May! Har yili shu sana oldidan yuraklarimizni o'zgacha bir tuyg'u, his-hayajon egallaydi. Yana qandaydir anglab, bo'lmas tushkunlik ham hukmron bo'ladi.

Buning boisi, maktabdagi sho'xliklarimiz, o'yinqaroqligimizning yakun topishidan, mehribonu beozor ustozlarimiz bilan xayrlashishga to'g'ri kelishidan bo'lsa kerak. Mana bugun biz ham bitiruvchimiz, mustaqil hayot ostonasida turibmiz. Oldimizda jiddiy sinovlar-imtihonlar turibdi. Jaranglayotgan so'nggi qo'ng'iroq bizga ana shu sinovlarda muvaffaqiyatlar, omadlar tilayapti go'yo. Mana shu hayajonli daqiqalarda hayotimda ilk bor yangragan birinchi qo'ng'iroq kunlari yodimga tushib ketdi. U bizni maktab sari chorlagan bo'lsa, bugungi qo'ng'iroq mustaqil

hayotga kuzatyapti. 9 yil davomida qadrdon maktabimiz quchog'ida bilim oldik, sho'xliklar qildik, beg'ubor damlarimizni o'tkazdik. Uning qadriga esa xayrlashish onlarida yetar

ekansan kishi.

*Yillar o'tar oylarni quvlab,
Ulg'ayamiz quchib sharaf-shon.
Lekin seni jonajon maktab,
Unutmaymiz, eslaymiz har on.*

*Malohat TO'XTAYEVA,
Akmal Ikromov tumanidagi
116 - maktab o'quvchisi.*

Bir maktabdan qo'sh maktub

BOLALIK ARMON BO'LMASIN

Bolalik - inson umrining eng beg'ubor damlari. Hayot tashvishlaridan yiroq, sho'x-shodon yuradigan onlari. Bolaligimizda biz ham o'yinqaroqlik qilib charchamasdik. Hozir esa o'qishlardan ortib biroz o'ynashga ham fursat topa olmaymiz. Inson ulg'ayib borgan sari bolaligi, ilk bor maktab partasiga o'tirib, qo'lga qalam tutgan damlari bot-bot yodiga tushaverarkan. Ayniqsa, o'quv yili tugab, so'nggi qo'ng'iroq jaranglagan damlarda.

Kuni kecha hamma maktablarda bo'lgani kabi, bizning maktabimizda ham so'nggi qo'ng'iroq ovozi baralla yangradi. Mustaqil hayot bo'sag'asida turgan aka-opalarimizni kuzatar ekanman, ulardagi ham hayajonu quvonchli, ham biroz tushkunlik kayfiyatini sezaman. O'qishlarini muvaffaqiyatli yakunlaganliklaridan quvonishsa, qadrdon maktablari onalardek mehribor ustozlari bilan xayrlashayotganlaridan xafalar...

Umr oqar daryo, deganlari rost ekan. Hademay biz ham maktabni bitiramiz. Hayotda o'z o'rnimizga ega insonlar bo'lishimiz uchun esa hozirdanoq puxta bilim olishimiz, biror hunarning boshini tutishimiz lozim. Toki keksaygan chog'imizda bolaligimiz yoshligimizni armon bilan eslamaylik.

*Go'zal QOSIMJONOVA,
Shu maktabning 8 - «B» sinf o'quvchisi.*

BO'LAJAK CHEMAIONLAR

Yaqinda Andijon viloyati, Buloqboshi tumanidagi Alisher Mallaboyev yetakchilik qilayotgan 10-o'rta maktab futbol o'yingohida «Obod mahalla yili» munosabati bilan Sirojiddin Otajonov (sobiq Oybek nomli shirkatlar uyushmasi raisi, urush faxriysi) xotirasiga bag'ishlangan «Kik-boksing» sport turi bo'yicha viloyat birinchiligi musobaqalari bo'lib o'tdi. Unda Andijon, Asaka, Marhamat, Oltinko'l, Buloqboshi tuman va shaharlaridan kelgan vakillar qatnashdilar. Asosan, 16-17 yoshgacha bo'lgan o'smirlar «Kik-boksing» va «Lo-kik» yo'nalishi bo'yicha qizg'in bellashdilar. Musobaqa uch kun davom etdi. 10-maktab qoshida tashkil etilgan Alimardon Zufarov murabbiylik qilayotgan «Mardon tans» sport sog'lomlashtirish klubi a'zolari Furqat Odilov, Mirolim Otajonov, Xasan-Xusan Zufarovlar ham qizg'in o'tgan musobaqalarda g'oliblikni qo'lga kiritdilar.

G'oliblarni taqdirlash va rag'batlantirishda S.Otajonovlar oila a'zolari, Oybek nomli shirkatlar uyushmasi boshqaruvi raisi Xolmuhammad Tojimatov, Buloqboshi Xalq banki boshqaruvchisi

G'ulomjon O'rinovlar homiylik qildilar. Yosh sportchilarning erishayotgan muvaffaqiyatlari haqida murabbiy Alimardon Zufarov shunday deydi: - Musobaqalarni o'tkazishdan asosiy maqsadimiz, yoshlarni ulug', atoqli va fidoyi kishilar hayoti bilan tanishtirib borish, o'smir yoshlarning sportga bo'lgan

qiziqishlarini yanada kuchaytirish, qishloq joylarda sport turlarini rivojlantirishdan iborat. Bunday bellashuvlarning samarasini sport - sog'lomlashtirish klubimizga a'zo bo'lishni xohlovchilarning soni kundan -kunga ortib borayotganidan ham ko'rish mumkin.

Mashg'ulotlar o'tishimiz uchun barcha qulayliklarni yaratib, zarur jihozlar sotib olishimizda homiylarimiz ham yordam bermoqdalar. Biz murabbiylardan va klub a'zolaridan astoydil sport bilan shug'ullanish, o'rgatish va o'rganish talab etiladi, xolos.

*Umida YUSUPOVA,
Andijon viloyati, Buloqboshi tumanidagi
3-maktab o'qituvchisi.*

Mahallaning bolajonlari futbol o'ynashardi. Ular o'ynayotgan ko'chada mashinalar serqatnov bo'lgani uchun tez-tez o'yinni to'xtatib, ularga yo'l berishlariga to'g'ri kelardi.

-Uf, jonga tegdi. Bemalol o'ynashimiz uchun joy ham yo'g'-a, -jig'ibiyron bo'lishdi ular.

-Maktabdagi futbol maydonchasiga kiritishmaydi, ko'chamizdagi maydoncha esa katta bolalardan bo'shamaydi...

O'zlaricha allanimalar deb to'ng'illab, kayfiyatlari tushib, uy-uylariga tarqalishdi ular. Do'sti Tohir bilan uyga qaytayotgan Jahongirning ko'zi axlat uyumlari bilan to'lib yotgan tashlandiq bir maydonchaga tushib qoldi.

-Mana bu yerni chiqindilardan tozalasak,

SARDOR SHUNDAY BO'LSA-DA!

Maktabdoshimiz S. Ahmedovga katta ishonch bildirib, «Kamalak» bolalar tashkilotiga sardor qilib saylagan edik. U ishonchimizdan biz kutgandan ham a'lo darajada oqladi. Tashkilot hamda maktab rahbariyati tashabbusi bilan juda ko'plab to'garaklar ochildi. «Navro'z» to'garagida san'atsevar qizlar raqs sirlarini o'rganishsa, «Mohir qo'llar» to'garagida tikish-bichishning hadisini oladilar. Sportsevar bolalar esa «Shox Abbos» karate klubi filialida sportning bu ajoyib turi bilan istaganlaricha shug'ullanishlari mumkin.

Sardorimizning ajoyib fazilatlaridan yana biri uning sport bilan samimiy do'stlashganida va ortidan boshqalarni ham ergashtira olishidadir. U kabi umidli sportchilarimiz nafaqat tuman, balki, viloyat, Respublika miqyosidagi sport bellashuvlarida ham muvaffaqiyatli qatnashib, maktabimiz sharaflini munosib himoya qilib kelishyapti.

Sardor bo'lgandan keyin, shunday o'z nomiga munosib bo'lsa-da!

*Rasul KUSHERBOYEV,
Toshkent viloyati, Yangiyo'l tumanidagi
48 - o'rta maktab o'quvchisi.*

o'ynashimiz uchun yaxshigina joy bo'lar ekan-a, deb qoldi u do'stiga.

-Juda to'g'ri aytasan, -deya uning taklifini ma'qulladi Tohir va shu zahotiyoyq ishga kirishib ketishdi. Qo'llariga haskash, chelak, qoplar ko'tarib olgan do'stlari ham yordamga oshiqishdi

va tez orada yaxshigina maydoncha hosil qilishdi. Ertasi kuni mehnat o'qituvchilari bilan birgalikda yasagan darvozalarni ham o'rnatib qo'yishdi. Bolajonlarning topqirligi, g'ayrat-shijoatidan otanalari ham, mahalla oqsoqollari ham mamnun bo'lishdi.

*Diyor RAJABOV,
Toshkentdagi 197 - maktabning 6 - «V» sinf
o'quvchisi.*

O'quv yilining yakunida maktabimizdagi boshlang'ich sinf o'quvchilari o'rtasida «Jajji go'zal» deb nomlangan tanlov bo'lib o'tdi. Unda maktabning 4- sinf o'quvchilari beshta shart bo'yicha o'zaro bellashdilar.

Avvalo, salomlashish, topishmoqlarga tez va aniq javob berish, jismoniy tarbiya, rasmga qarab ertak aytish va nihoyat

erkin

JAJJI SITORA

mavzuda o'z bilimlarini sinovdan o'tkazdilar. Eng bilimdon va chaqqon qiz- 4- «V» sinf o'quvchisi Sitora Xidiraliyeva deb topildi. Ikkinchi o'rin X. Eshimova va D. Erkinovaga, uchinchi o'rin Sh. Ermatovaga, to'rtinchi o'rin A. Begionovaga nasib etdi.

Tadbirning yanada chiroyli va fayzli o'tishida maktab yetakchisi Muhayyo opa Otaboyeva, «Mo'jiza» to'garagi rahbari Muqaddam Otaboyevalarning xizmati katta bo'ldi. Ayniqsa, shifokor G'ayrat aka Ortiqboyevning ishtirokchilarga bergan sovg'asi bolalarni yanada ruhlantirib yubordi.

*Shahlo RAHMONOVA,
O'rta-Chirchiq tumanidagi 6- umumta'lim
maktabining 5- sinf o'quvchisi.*

YO'LI TOPILDI

Kutubxonam - nurxonam

SAHIFASI MO'JIZA MAKON

2-sinfda o'qib yurgan kezlarimda maktab kutubxonasidan «Bobur ma'rifati» deb nomlangan kirill yozuvidagi kitobni o'qish uchun olib keldim. Uni onam bilan birgalikda o'qishimga to'g'ri keldi. Chunki, undagi harflarni bilsam-da, ma'nosiga tushunishim ancha

MEN TANLAGAN KITOB

qiyin bo'ldi.

Shunda onam yoshingga mos lotin yozuvidagi kitoblardan o'qisang yaxshi bo'lardi, dedilar va bir nechta lotin yozuvidagi kitoblardan olib keldilar.

Ularni mazza qilib o'qib chiqdim. Shunda angladimki, kutubxonachi opaning o'zi kutubxonadagi har bir kitobning mazmuni bilan tanish bo'lishi kerak ekan. Maktabimiz kutubxonachisi esa rus ayoli edi...

Feruza SOLIYEVA,
Qashqadaryo viloyati,
Shahrisabz tumani.

«Guliston»
mahallasining
xotin-qizlar
qo'mitasi raisi
Maya opa
Ahmedova
kutubxonalar
bilan
suhbatlashyapti.

yirtib ham olishadi. Bunday noma'qulchilik qilmasliklari uchun biz bu mavzuda tez-tez suhbatlar uyushtiramiz. Kutubxona haqiqiy nurxona ekanligini tushuntirishga intilamiz...

Ha, chindan ham kutubxona nurxonadir. U nafaqat o'quvchiga kitob beruvchi, balki, ularning

bog'chasiga xizmat qiladi.

Kutubxona hamisha bolajonlar bilan gavjum. U yerdan badiiy adabiyotlardan tashqari tarix, iqtisod, falsafa fanlariga oid ilmiy adabiyotlarni ham topish mumkin.

1972 yildan beri faoliyat ko'rsatib kelayotgan «Mirzo Ulug'bek» nomli bolalar kutubxonasida 28 mingdan ziyod turli mavzudagi kitoblar mavjud. Kutubxona asosan, Mirzo Ulug'bek tumanidagi 71-, 112-, 171-, 225-, 241-maktablarga hamda 210-, 410-bolalar

Kutubxonada tez-tez tadbirlar, kitobxonlar bilan uchrashuvlar o'tkazib turiladi. Unda o'qituvchilar, ota-onalar, mahalla faollari ham ishtirok etadilar.

Shunday tadbirlardan biri, yaqinda «Obod mahalla yili»ga bag'ishlab o'tkazildi. Unda tumandagi «Guliston» mahallasining faollari, qo'shni maktab kutubxonachilari, o'quvchilar qatnashdilar.

Mahalla oqsoqoli Sayfulla hoji Oqmirzayev,

mahalla faollaridan Maya opa

Ahmedova va ota-onalar o'quv yili tugab, o'quvchilarning ta'tili boshlanganligini alohida ta'kidlab o'tdilar. Chunki bu davrda bolalarning bo'sh vaqtlari ko'p bo'ladi. Mana shu fursatdan foydalanib, kutubxonaga yanada ko'proq kitobxonlarni jalb qilish kerakligi yana bir bor eslatib o'tildi. Buning uchun esa yangi-yangi adabiyotlar bilan kutubxonani to'ldirish kerakligi ham aytili.

- Kutubxonamiz hamisha bolajonlar bilan gavjum,- deydi «Mirzo Ulug'bek» nomli bolalar

SHIRINSO'Z RAHIMA OPA

Maktabimiz kutubxonasi katta. Unda qiziqarli, xilma-xil kitoblar juda ko'p. Kutubxonamiz doimo kitobxonlar bilan band bo'ladi.

Bunga birinchi sabab kutubxonachi Rahima opamizning shirinso'zligi-yu kitobsevarligi

bo'lsa kerak.

Kutubxonaga kirishimiz bilanoq opamiz yaxshi kutib oladilar va so'ragan kitobimizni topib berishga harakat qiladilar.

To'g'ri, ayni paytda nafaqat maktabimiz kutubxonasida, balki boshqa kutubxonalarda ham lotin yozuvidagi kitoblar kamroq. Qaniydi, barcha kutubxonalar yangi chiqqan adabiyotlar bilan to'lib borsa. Biz esa ta'til davomida ko'plab kitoblar bilan tanishib chiqardik.

Ruxsoraxon JALILOVA,

Poytaxtimizdagi 173- maktabning 8- «A» sinf o'quvchisi.

112- maktabning bitiruvchisi Akmal Abdullayev kutubxonaning eng faol a'zosi.

Kitob bir necha ming yillar avval paydo bo'lib, bu davrda u turli xil ko'rinishda bo'lgan. Ayrim xalqlar kitobni loydan tayyorlagan. Buning uchun

SODIQ DO'ST

ular yumshoq loydan tayyorlangan taxtachalarga uchli yog'och bilan maxsus belgilar tushirishgan. So'ngra, uni oftobda quritishgan. Kitoblar, hatto kutubxonalar mana shunday maxsus loy taxtachalardan tashkil topgan. Xitoyliklar dastlab kitobni yupqa bambuk plastinkalarga yozishgan.

Hozirgi kunda kitoblar har xil hajmda bo'lib, ba'zilarining balandligi bir yarim metrdan ham oshadi. Uni bir kishi ko'tara olmaydi. Shuningdek, mitti kitoblar ham bor. Ayrimlari gugurtqutichasidek kelsa, yana biri pochta markasi hajmidadir.

kutubxonasi mudiri Gulsara opa Mirzaxonova. - Ayrim o'quvchilar kutubxonaga kirishi bilanoq qanday kitob kerakligini aytadi. Gohida esa qanday kitob o'qisam ekan, deya o'ylanib qolishadi. Shunda biz ularning yoshiga, qiziqishiga mos va xos kitoblarni tavsiya etishga harakat qilamiz. Kitobni qaytarayotganda esa

albatta o'quvchiga yoqqan va yoqmagani bilan qiziqamiz.

Ba'zan shunday kitobxonalar ham bo'ladi, o'ziga kerakli kitob varag'ini

ma'naviyatini shakllantiruvchi, dunyoqarashini boyituvchi dargohdir. Bu dargohga mehr 'qo'rgan o'quvchining esa kelajagi porloqdir.

Ko'z o'ngimda dunyo yaratar,
Bilim ziyo nurin taratar.
Kutubxonam kitoblarga kon,
Sahifasi mo'jiza makon.

Feruza Soyibjon qizi.

Mirzo Ulug'bek tumanidagi 112- maktab o'quvchilari kutubxonachilar davrasida.

Miraziz A'ZAM

SINOV KUNLARI

Maktab sahnasi
uchun

Qatnashuvchilar:
Kichkina-
O'tkir-
Qodir- 10-sinf
o'quvchilari,
Ortiq-
Muzaffar Burro-
Oqbola.

Voqea 1953 yil 29 iyun
kuni, so'nggi imtihon
arafasida, katta shaharning
qishloqqa tutash yovvoyi
manzarali chekka bir joyida
bo'lib o'tadi.

Xotira-epilog 1993 yilda katta
aeroportning sokin yemakxonasida yuz
beradi.

Avval bir sho'x musiqa yangraydi.
So'ng kuy ovozi asta-asta pasaya
borarkan, sahnaga «pam-para-pam,
pam-para-pam-pam» deb o'zicha
tantanavor kuylab Kichkina kirib
keladi.

Kichkina:

- Kichkina demang bizni,
ko'tarib uraman sizni,

Kichkina demang bizni,
ko'tarib uraman sizni.

(Uzubayni shunchaki
og'ziga kelib qolgani
uchun aytayotgan edi,
birdan so'zlarining
ma'nosiga e'tibor
berib, o'zini
maqtanchoqlik
qilayotganday his
qiladi). E, gapni
qarang: kimni qoyillatib

urib qo'yibsiz? Yo'q,
maqtanish uchun aytmadim.
Laqabim Kichkina bo'lgani
uchun aytvardim, xolos. Bu
laqab menga 6-sinfda
ilashgan: u paytda o'zim
rostdan ham juda kichkina,
ushoqday edim.
Sinf doshlarim saflansa, oxirgi
o'rinda turardim. Hozir o'sib
ketganman, ko'rib turibsiz,
menga ham jir bitib qolgan,
sinf doshlarim saflansa,
ikkinchi o'rinda turaman.
Ammo Kichkina laqabim men
bilan qolib ketdi.

Avval hushtakda bir kuy
chalinayotgani eshitiladi,
so'ng sahnaga O'tkir
kirib keladi.

O'tkir:

- E, sen ham, menga o'xshab, ertaroq kelibsan-
da...

Kichkina:

- Sendan ancha oldin kelganman...

O'tkir:

- Sen doim oldinda yurasan...

Kichkina:

- Kesatma!

O'tkir:

- To'g'risi...

Kichkina:

- Kesatma dedim!

O'tkir: (parvo ham qilmay)

- Mazza qilib yotibsan... bir o'zing kitob o'qi-i-ib.

Kichkina:

- Menga qara...

O'tkir:

- Nima deysan?

Kichkina:

- Vaqt degani g'izza-g'izza o'taverar ekan-da...

Vaqt o'tyapti... Ammo hech narsa bo'lgani yo'q.
Balki, endi bir voqealar bo'lar.

Kichkina:

- Hech narsa bo'lmaydi, menimcha. Biz ertaga
so'nggi imtihonni topshiramiz, xolos.

O'tkir:

- Men bir narsaga

hayronman. Nega
endi imtihon
umumiy tarixdan
topshirilishi kerak?
Shu bu yil o'qigan
yangi tariximizdan
topshirsak
yetmaydimi?

Kichkina:

- Umumiy
bilimimizni

tekshirsalar kerak-da... (xayolga berilib.) Yaqinda...
shu... qarab turib... yetuklik attestati olamiz-a?

O'tkir:

- Olamiz, nasib qilsa...

Kichkina:

- Shu yetuklik attestatini aytaman.

O'tkir:

- Nimasini aytasan?

Kichkina:

- Shoshmay tur... aytayapman-ku! Senga qolsa
so'z ham, fikr ham g'iz-g'iz ucha qolsa...
Uchuvchilik maktabiga yozilding-u ayniding-
qolding. Shoshma-shosharsan. Gapni kesimigacha
eshitishga toqating yetmaydi. Xayol so'zga
aylanguncha chidamaysan. Gapni bo'laversan.

O'tkir:

- Bo'пти... o'yla, o'yla... faqat tezroq o'yla,
og'ayni. Chaynalmasdan...

Kichkina:

- Yetuklik attestatiga «yetuklik» so'zi bekorga

qo'shilmagan ekan. Bolalik bitganga
o'xshaydi.

O'tkir:

- Sen nima deb o'ylovding? Bitdi
bolalik, bitdi. Rezinka emaski,
cho'zilaversa, cho'zilaversa...

Kichkina:

- Odam mushohada qiladi. Mulohaza
qiladi. Necha-necha xayollar kelib
ketaveradi kallaga.

O'tkir:

- Xo'p, bo'пти... Tushunarli. Senda nima
xayol?

Kichkina:

- Shu o'tirgan joyimizni aytaman. Qanday yovvoyi
tabiat? Oyoq ostimiz jarlik. Butazorlar. Bu qichqiriq suvining
qirg'oqlari... qara... qanday baland-baland... Tollar, yovvoyi
tutlar, baqateraklar-ildizlarini to'lqin uraverib yonboshlab
qolgan majnuntolning novdalari suvga tegib-tegib
o'ynayotir... Qirg'oqlarning tikligini qara. Uch- to'rt
metr pastda oqim. Shovullashiga qara, tez oqishiga
qara: yuraging o'ynamaydimi shularni ko'rganda?

O'tkir:

- O'ynaydi, o'ynaydi... Mening ham yuragim
o'ynaydi, ochig'ini aytсам... Va ba'zan bular
hammasi omonatday ko'rinadi. Yaqinda buzilib,
yo'q bo'lib ketadiganday...

Kichkina:

- Nahotki shu joylar buzilib ketsa... Qichqiriq
degan suvning otiyoq qandaydir afsonaviy
tuyuladi... Nima uchun Qichqiriq ekan-a o'zi?

O'tkir:

- Anig'ini bilmayman-u ammo buvimning
aytishicha, bu suv qichqirib odamni
chaqirarmish. Chaqirganini faqat chaqirilgan
odam eshitarkan-u boshqalar eshitmas ekan.
Va chaqirilgan odam indamay suvga tushib
ketaverar emish. Hatto bir marta ikki otli,
to'rt g'ildirakli arava ham to'ppa-to'g'ri yo'l
bo'laturib, burilib kelib, suvga tushib ketgan
ekan. Esingdami, o'tgan yili yozda Oqbola
Qichqiriq bo'yidagi oromgohda bolalar
yetakchisi bo'lib ishlagandi. Bir kuni kechasi
suv ichidagi qamishlar badanini tilib, uyg'onib
ketibdi. Qanday qilib bu yerga tushib qolganini
o'zi ham bilmasmish. Qo'rqib, jonholatda
suvdan arang chiqib, yotog'iga kelib, o'zini
karavotiga tashlab hushidan ketibdi. Ertalab
kasalxonaga olib ketishibdi. Ikki oy davolandi u
yerd.

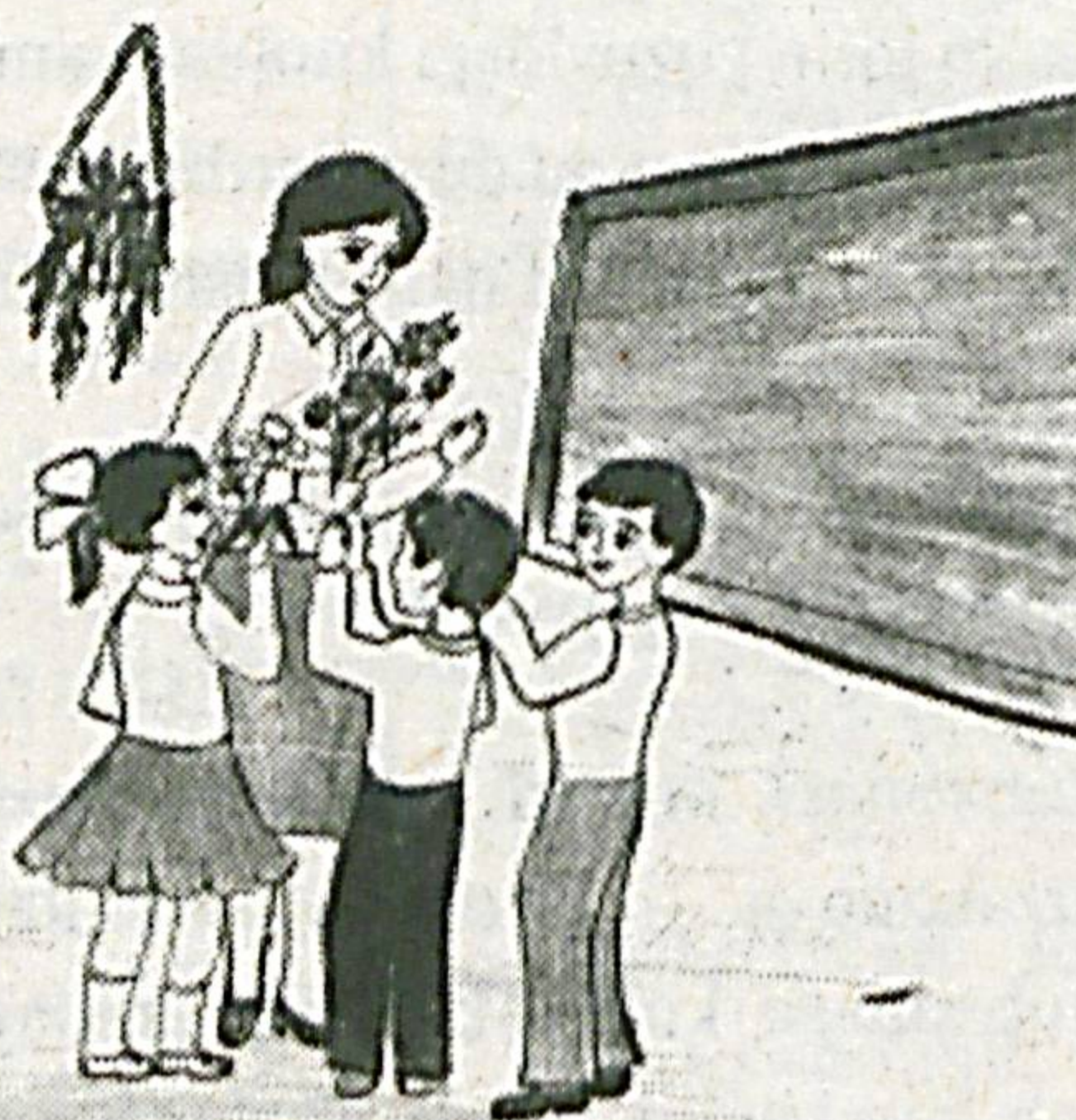
Kichkina:

- Ha, ha, uyiga qaytganda ko'rgani borgan
edik. Butun yuzlari yara-chaqa, tilingan-
shilingan edi. Esimda, esimda.

O'tkir:

- Bekorga Qichqiriq emas oti bu suvning.
Birovni chaqiradi. Birovni yutadi.

(Davomi bor).

Ustoz ijodi**ONAJON**

Sochlarim sirtmoqqa aylanib qoldi,
Sirtmog'im bo'yninga bog'lanib qoldi,
So'nggi bor Siz tomon uzatganda qo'l,
Ko'zinga ko'zingiz joylanib qoldi.
Onajon...

Ketdingiz ko'zimda qoldi jolalar,
Ko'ksimda bag'ri qon, dildun nolalar,
Ayriliq azobi bag'rim tig'laydi,
Qabringizga qo'ysam, gul ham yig'laydi.
Onajon...

Sirdosh bo'ldim tunlari to'lin oylarga,
Siz ekan rayhonni to'shab poylarga,
Dardimni so'zladim unsiz soylarga,
Ketgim kelar siz ketgan joylarga.
Onajon...

Nargiza MIRHABIBOVA,
Toshkent shahar, Hamza tumanidagi
155 - maktab o'qituvchisi.

KITOBJONIM

Betlaringni varaqlab,
Orom olaman har on.
Kitobjonim sen bilan,
Kunim o'tar bearmon.
Olam-olam quvonchdir,
Sehring menga, kitobjon.
Hech tengi yo'q ishonchdir,
Mehring menga, kitobjon.
Sen-la do'stlashganimdan,
So'zlarimda bor ma'no.
Sen sababli maktabda,
O'qiyman doim a'lo!

UKAJONIM

Uyimizda mittigina,
Behzod degan ukam bor.
Ukamga chin murabbiy,
Mehribonim, onam bor.
Hali kichik, tili yo'q,
Faqat kulib boqadi.
Ukajonim boqishi,
Menga juda yoqadi.

QULOQSIZ

Shokir qora ip bilan,
O'lchar Norning qulog'in.
Sababin aytar oxir,
Solganicha qovog'in:
-Nornikidan qulog'im,
Hech kam emas aslida.
-Quloqsizsan,-deb oyim,
Koyir meni ba'zida.

Shoirlar bolalarga**QIRLARDA**

Chaman-chaman
Gul ochilar.
Qir bag'riga,
Nur sochilar.

Qarsak chalar,
O't-o'lanlar.
Avjga chiqar,
Sho'x suronlar.

Osmon tiniq,
Quyosh kulgan.
Qirlar sevinch-
Nurga to'lgan.

Shamolbobo,
Childirmachi.
Qushlar hofiz-
Ashulachi.

Chiroy yozar,
Gullar rangi.
Tinmas shamol
Baka-bangi.

Asom ZIYOMAT,
Toshkent viloyati,
Parkent tumani
Changi qishlog'i.

KELAJAGIMIZNING MUNOSIB VORISLARI

Tinchlik ramzi oq kabutar suratin

bola chizar,

Lablarida tinchlikdayin tabassum

goho kezar...

Lablarida tinchlikdayin tabassum kezayotgan bolajonlarimiz musaffo zaminimiz, beg'ubor osmonimiz bag'rida bezavol kamol topmoqda.

Bolajonlarimizning puxta bilim olishlari, hunar o'rganishlari uchun bugungi kunda oilaviy muhit, maktabgina emas, balki mahalla, qolaversa, butun atrof-muhit mas'uldir. Chunki ular kelajagimiz davomchilari, naslimiz shon-shuhrati va g'ururidir.

Bir-necha kun avval mahalla yonidan o'tib ketayotib, shu yerda yig'ilib turgan onaxonlar davrasida jajigina qizaloqlarning juda chiroyli raqs tushayotganligining guvohi bo'ldim. Qo'llari, tana harakatlari shu qadar nafis ediki, ko'rsangiz lol qolardingiz. Ular 323-maktab qoshida tashkil etilgan raqs to'garagiga qatnashayotgan o'quvchi qizlar ekan. Bolajonlar ishtirokida turli-tuman qiziqarli tadbirlar, uchrashuvlarni o'tkazish Poytaxtimizning Sobir Rahimov tumanida joylashgan «Chuqursoy» mahallasida odat tusiga kirgan. 1-iyun Xalqaro Bolalarni Himoya qilish kuni munosabati bilan mahallamizda 100 ga yaqin nogiron va yordamga muhtoj oilalarning farzandlari holidan xabar olib, ularga har tomonlama moddiy va ma'naviy ko'mak beramiz, - deydi biz bilan suhbatda

mahalla fuqarolar yig'ini raisi Rahima Ergasheva. - Mahallamizda jami 1102 taga yaqin xonadon bo'lib, unda 1400 ga yaqin oila istiqomat qiladi. Ularturli millat vakillari bo'lishiga qaramasdan bir oila farzandlaridek ahil.

-Mahallaning maktab hayotidagi o'rniga to'xtalib o'tsangiz?

- Mahallamizda barcha sharoitlarga ega bo'lgan 165-, hamda 323 - maktablar joylashgan. Bu yerda ta'lim olayotgan bolajonlarimiz darsdan so'ng shug'ullanishlari uchun turli to'garaklar mavjud. «Chuqursoy» mahallasi qoshida shaxmat-shashka to'garagi, 21-uyda bichish-tikish, suratga olish to'garaklari, 17-uyda ingliz tili to'garagi faoliyat ko'rsatmoqda. Bundan tashqari, sport sog'lomlashtirish bo'yicha turli to'garaklar: karate, futbol to'garaklarida

ham bolajonlarimiz muntazam shug'ullanishmoqda. - Mahallamiz hayoti maktab bilan chambarchas bog'liq, - deydi suhbatini davom ettirib Rahima opa, - mahalla qoshida pedagogik tarbiya bilan shug'ullanib kelayotgan Natalya Sverdlovskaya o'zbek tilida shunday yaxshi gapiradiki, har doim atrofida bolajonlar to'planib turganini ko'rasiz. Bundan tashqari, mahallamiz faollari Hamidulla Shodiyev, O'tkir Hoshimov, Sunnat Qodirov, Ma'ruf Ashirovlarning olib borayotgan tarbiyaviy ishlaridan barcha mamnun. Qizlarni orastalikka o'rgatish, o'g'il bolalarni vatanga munosib ruhda tarbiyalash hamisha diqqat-markazimizda. Har oy mahallamizda huquqiy tarbiya bo'yicha yig'ilish o'tkazilib, unga advokatlarni - huquq bilimdonlarini taklif etamiz. Obod mahalla yilida mahallamizda

eng yaxshi ko'cha, eng yaxshi xonadon ko'rik-tanlovining o'tkazilayotganligi bolajonlarimizni mehnatsevarlikka, atrof-muhitni toza-orasta saqlashga o'rgatadi. Bugungi o'sib kelayotgan yosh avlodga qarab g'ururlanaman, - deydi Rahima opa, - e'tibor bering, ular ba'zan xuddi katta odamlar singari mustaqil fikrlay oladi, demak biz kattalar ham bajarayotgan ishimizning o'ng-so'liga qarab, ularga doimo ibrat bo'lishimiz lozim.

Darvoqe, falsafa fanlari nomzodi Rahima opa qator yillardan buyon shu mahallaga yetakchilik qilib kelmoqda. Rahima opaning ma'naviyat va ahloqiy tarbiya bo'yicha uslubiy qo'llanmalari chop etilgan.

-Oilangiz haqida gapirib bersangiz?

-Turmush o'rtog'im o'qituvchi bo'lganlar, hozirda qarilik gashtini surmoqda, 3 nafar farzandim bor, katta qizim Ra'noxon Toshkent Davlat Texnika Oliygo'hida katta o'qituvchi, Umidaxon - hisobchi, Saidaxon esa Texnika Oliygo'hida tahsil olmoqda. 6 nafar nabiramiz atrofimizga yig'ilsa, ularning: - Nima uchun oy uzoqda? - Nimaga yulduzga qo'limiz yetmaydi? kabi adog'i yo'q savollariga javob beruvchi mehribon buvisiga aylanaman.

- «Tong yulduzi» o'quvchilariga tilaklaringiz?

-Avvalo ko'p o'qisin, ko'p o'qigan ko'p biladi, dono bo'ladi. Men hamisha xonadonlarimizdan bolajonlarning kulgulari arimasin, deymen!

Jamila ERDONOVA
suhbatlashdi.

Hamisha uyg'iq xotira

Uzoq yillar mobaynida O'zbekiston televideniyesida ishlab, uning ravnaqiga hissa qo'shgan, bolalarga mo'ljallangan rang-barang va mazmunli ko'rsatuvlar tayyorlab kelayotgan ijodkorlar juda ko'p.

Shulardan biri Shukurulla aka Shodiyevdir. U kishi 1959

yildan to umrlarining oxirigacha Toshkent telestudiyasining bolalar va o'smirlar tahririyatida uzluksiz ishlab, mohir telejurnalist bo'lib yetishdilar. Oynaiy jahon orqali mamlakatimiz bolalarining hayotini yoritib, bu sohada qo'riq ochdi. Shukurulla aka 1922 yilda Toshkentda tug'ilib o'sgan, maktabda a'lo baholar bilan o'qigan edi. Maktabni tugatgandan so'ng Toshkentdagi Nizomiy nomli Pedagogika oliygohining kechki bo'limida tahsil oladi. Oilada bosh farzand bo'lganligi uchun ham tahsil olib, ham Toshkentdagi 23-o'rta maktabda yosh avlodga ona tili va adabiyot fanidan saboq berdi. Doimo izlanuvchan Shukurulla aka Pedagogika Ilmiy Tekshirish institutida ilmiy xodim bo'lib ham mehnat qilardi. Shuningdek, o'rta maktablar uchun darsliklar yaratishda jonbozlik qildilar.

Pedagogik va ilmiy ishlar bilan band bo'lishlariga qaramay, badiiy ijod bilan ham shug'ullanar, bolalarbop hikoyalari, hajviy lavhalar o'sha davrdagi o'quvchi bolalarning sevimli gazeta va jurnallarida tez-tez bosilib turar edi. Bolalarga mehribon, ular bilan ishlashda katta tajriba orttirgan muallimni telestudiyaga ishga taklif etishadi. Shukurulla aka ishni bolalarga mo'ljallangan kichik sahna asarlari tayyorlashdan boshladilar. «Yosh tomoshabinlar» teatrining artistlari ijro etgan rollar jaiji tomoshabinlarga ma'qul tushar, ular tahririyatga xatlar yo'llashardi. Uning tashabbusi bilan oynaiy jahon ekranida bolalar shoirlari, yozuvchilari bilan uchrashuvlar

o'tkazish yo'lga qo'yildi. Bolalarning qiziqishlari e'tiborga olinib, yangi turkum ko'rsatuvlar, telejurnallar tashkil etildi. O'quvchilarning bo'sh

vaqtlarini to'g'ri tashkil etish maqsadida «Mohir qo'llar», «Hunar, hunardan unar» ko'rsatuvlarida to'garak a'zolari haqida hikoya qilinar edi. Ular yaratgan o'yinchoqlar xalq amaliy san'ati buyumlari, milliy naqshlar, o'ymakorlik, rassomlik kabi nafis san'at namunalari namoyish etilardi. Shukurulla aka tabiatan saranjom-sarishta, rejali ish tutishlari, xushmuomala bo'lganliklari tufayli, jamoaning har bir a'zosi bu kishiga havas qilar, hamkorlik qilishga doimo shay bo'lib turar edi. Ustoz jurnalstning shogirdlaridan biri Tohirjon Mullaboyev shunday eslaydi: «Ustozim Shukurulla aka Shodiyev bilan telestudiyada birga ishlaganmiz. Bir kuni Shukurulla aka, tahririyatimizga bir kishini ishga olishimiz kerak, iloji bo'lsa bolalarni yaxshi ko'radigan, o'qituvchidek mehribon, bolalar uchun yozadigan

jurnalst bo'lsa yaxshi bo'lardi, dedilar. Shunda men Toshkent Davlat Pedagogika institutining 3-bosqichida o'qir edim. Biz bir guruh talabalar fakultetdagi ustozimiz, shoir O'tkir Rashid tashkil etgan adabiyot to'garagiga qatnar edik. To'garak

a'zosi Tursunboy Yo'ldoshev bolalar uchun kichik-kichik

pyesalar yozar edi. Men Shukurulla akaga Tursunboy Yo'ldoshevni tavsiya etdim, ularni uchrashtirdim. Tursunboy aka ularga ma'qul tushdi. Hujjatlarini olib keladigan bo'ldilar. Oradan ko'p o'tmay, Tohirjon, Tursunboy kasalxonaga tushib qolibdi, yur, birga borib ko'rib kelamiz, dedilar. Birga kasalxonaga bordik.

-Shukurulla aka, uzr. Ikki oy davolanishim kerak ekan, sizga ham yolg'onchi bo'lib qoldim,-dedi do'stim.

-Tursunboy, avval siz obdon tuzalib keting. Biz boshqa odamni ishga olmaymiz, va'da - va'daligicha qoladi,-dedilar ustoz.

Shukurulla akaning qilgan bu muruvvati, bag'ri kengligi meni hayratga soldi. Ana shunday halol, bir so'zli insonlar bilan ishlashimdan faxrlanib

ketdim. Ustozning yordamlari bilan biz shogirdlari - M.Yo'ldoshev, E.Raimov, X.Abzalov, A.Xoliqov va kamina qutlug' dargoh O'zbekiston televideniyesida ishlash baxtiga muyassar bo'ldik.

Shukurulla aka ko'p qirrali ijodkor, ajoyib inson bo'lish bilan birga gul shaydosi ham edilar. O'z qo'llari bilan anvoiy gullar yetishtirar, bog'-hovlilarini gulzorga aylantirgan edilar. Shuningdek, oilada mehribon ota, sevikli bobo ham edilar. Bundan o'n besh yil avval yorug' dunyoni tark etgan bo'lsalar-da, o'g'il-qizlari, nabiralari, do'stlari va tomoshabinlar qalbida hamon yashamoqdalar.

Mirza Anvar KARIMOV.

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda).

Bu halokatdan keyin Landau ishlayolmasdi, albatta.

Bilimim shu yerga yetib keldikim, Bilimsizligimni endi tushundim.

Abu Shukur Balxiy

Institutga bir necha marta kelib, hamkasblari

va do'stlarining stoli yoniga

o'tirarkan, yangi kitoblarning noma'lum muqovalariga, dasta-dasta

qo'lyozmalarga, chuqur xayolda bir uchi chaynalgan qalamlarga havas bilan boqardi. Nazariyotchilarning bu dunyosi uning uchun eng ardoqli olam edi-da, axir! Besh yil ilm-fan uchun katta muddat, albatta!

«Ilm haqida men bilan gaplashmanglar, ortda qolib ketganman», deb iltimos qilardi u. Landau fanda hech qachon

birovning yo'lidan yurmagan, doimo yangi yo'l ochib birinchi bo'lib borardi, binobarin, bunday so'zlarni shunday olimning tilidan eshitish ham g'alati edi.

Landau bir talay darslik yozgan, ko'plab yirik olimlar uni ustoz deb bilishadi. Olimning uyida bir hazil surat bor: daroz va qotma Dau muz teshigidan bosh chiqarib turgan shogirdlarini cho'qintirib, o'ze'tiqodiga o'tishga da'vat qilmoqda. Shogirdlar esa talabalar emas, balki V.Ginzburg, I.Pomeranchuk kabi akademiklar. Suratda Landau viqor bilan tasvirlagan, aslida - hayotda esa u hech qachon o'zini bunday tutmagan. To'g'ri, u nihoyatda topqir, hozirjavob, qiyoslashlarda o'ziga xos bo'lib, kutilmagan xulosalarga kelardi. Lekin hech qachon o'zini o'ta bilimdon qilib ko'rsatmas,

ko'zbo'yamachilik, nosamimiylilik unga yot xususiyatlar edi.

Ikkinchi tomondan, Landauda biz bilgan ma'nodagi - tortinchoqlik aralash kamtarlik bo'lmagan. U o'zi haqida kam so'zlar, lekin bu aytadigan gapi yo'qligidan emas, balki o'ziga yoqmasligidan edi. Biroq gap boshlab qolsa,

ABADIYAT ARDOQLAGAN ALLOMALAR

Ushbu ruknni Rustam OBID olib boradi

xizmatlarini zarracha kamsitib o'tirmas, qadri nihoyatda balandligini yaxshi bilar, ammo bu holga

"FIZIKA - JONU DILIM"

xotirjam qarardi.

Bir gal gap aylanib, Nils Borga kelib taqaldi. U vafoti oldidan sobiq Ittifoqqa kelib, Landauning

Moskva yaqinidagi dala-hovlisida bir necha kun mehmon bo'lgandi. U jo'nab ketganidan keyin Dau xotiniga qarab dedi:

-Uyingda buyuk inson mehmon

Buyuk kishilar olmos yanglig' noyob va shu qadar serjilodir.

Sharq naqli

bo'lgani bilan endi bir umr faxrlansang arziydi.

-Lekin mashhur fiziklar bilan muloqotda xotiningizning tajribasi yetarli allaqachon, - deya hazillashdi jurnalst.

-Uning oldida men kim bo'libman? - deb Landau astoydil ajablandi.

-Borning vafotidan keyin G'arbdagi ko'plab gazetalar sizni jahonning birinchi nazariyotchisi deb

atashdi.

-E, ular nimani ham tushunardi? Men birinchi emasman. Ammo har qalay birinchi beshlikdaman, bu ham yomonmas-a?

-Sizingcha, kim birinchi?

-Geyzenberg! - dedi Dau qat'iy ohangda. - Kvant mexanikasini o'ylab topgan ham shu bo'ladi, axir! Gapimga ishonavering, kvant mexanikasi hazil narsa emas, mutlaqo!

Landau odamning kimligini unvon, mukofot, mashhurligi bilan emas, qilgan ishi bilan baholardi. Unga notanish biron odam haqida gap ketgudek bo'lsa, darhol «Nima ish qilgan?» deb so'rardi. Bir gal Parijdan qaytgan bir jurnalst mashhur olim, Nobel mukofotining nishondori Lui de Broyl bilan uchrashganini faxrlanib gapirib berdi.

(Davomi bor).

«МУСНУКЧА»

boshqotirmasi

Eniga:

1. Yuvvoshroqmiz kuchuklardan, Sariq, ola, qoramiz. Bir emas, naq beshta harfni Yoddan ayta olamiz.
2. Sizga, bizga ulashib, Yana ketar chugalashib.
4. Fasllar malikasi.
7. Mayda, yoqutday qizil, Shirin, nordon, xilma-xil. Qalin, taxir po'sti bor, Hamma yerda do'sti bor.
8. Daraxtning nomi.
9. Qushlarning dushmani.

Bo'yiga:

1. Mazali, qordek oppoq, Uning nomi ...
3. Ho'l meva.
5. Osmon - oftobi bilan, Odam - ... bilan.
6. Duradgor asbobi.
8. Bahor elchisi.
10. O'quv quroli.

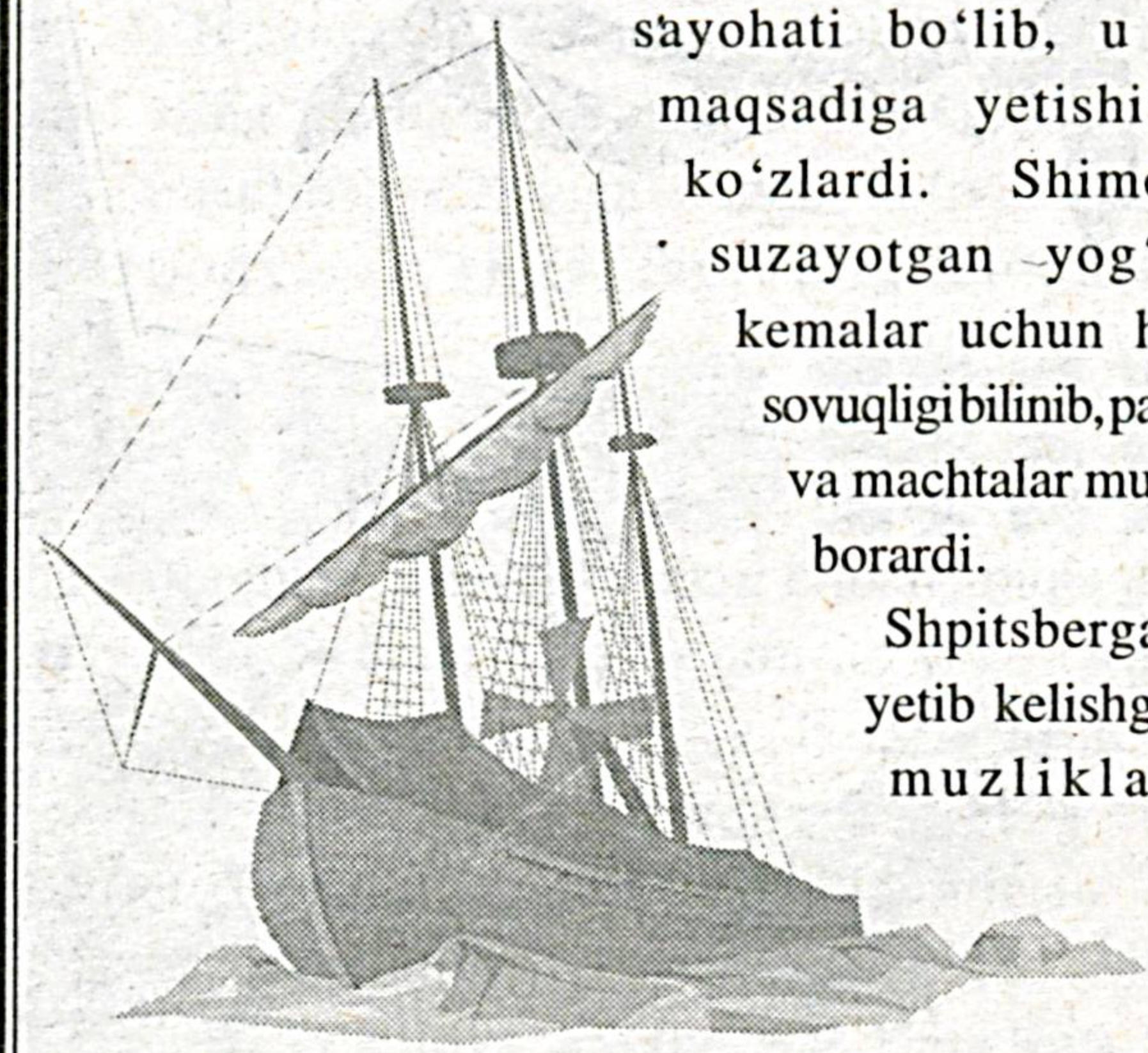
Tuzuvchi: Dilrabo DO'STQOBILOVA,
Toshkentdagi 118 - maktabning 5- «A» sinf o'quvchisi.

DENGIZGA G'ARQ BO'LGAN SHTURMAN

1596 yil, iyun oyi. Ikkita golland kemasi Shimoliy muz okeanida ertaknamo mamlakatlar - Xitoy va Hindistonga sayohatga otlanib, suzib borardi. Kemadagi zargarlar sharq xazinasining olmoslarini taqinchoqlarga aylantirish bilan ovora. Ekspeditsiyaga dengizchi Villem Barends shturmanlik qilardi.

Bu sayohat Barendsning qutb dengizlaridagi uchinchi sayohati bo'lib, u o'z maqsadiga yetishishni ko'zladi. Shimolga suzayotgan yog'och kemalar uchun havo sovuqligi bililib, paluba va machtalar muzlab borardi.

Shpitsberganga yetib kelishgach, muzliklarga

qoplangan suvda to'xtab qolayozgan kemalar ikkiga bo'lindi. Barends Yangi yer tomon suzib borib, o'sha yerda qishlashni mo'ljalladi. Muzlarni yorib o'tishga qurbi yetmagan kema yelkanlarini tushirishga buyruq berdi. Barends va uning guruhdoshlari uzoq qutb qishidan, sovuq va ocharchilikdan zo'rg'a omon qolishdi... O'zini muntazir qilgan yoz fasli kelganida ham, kema muzliklar qurshovida qisilib turardi. Shunda dengizchilar kemadagi qayiqalarda suzishga qaror qilishdi. Shunday qilib, gollandiyalik dengizchilar omon qolishdi. Biroqular orasida Villem Barends yo'q edi. U o'z vatani tomon suzayotganida cho'kib ketgandi. Barends cho'kkan dengizni uning nomi bilan ataydilar.

Munavvara PIRMATOVA,
Andijon shahridagi 4-maktabning o'qituvchisi tarjimai.

SONATINA SIZ UCHUN

Bizning Sirg'ali tumanidagi musiqa maktabimizda o'quv yili tantanali yakunlandi. Unda ko'p yildan buyon ishlab kelayotgan rahbarimiz, Shuhrat medali sovrindori, ustoz Shamil aka Ristoyev boshchiligidagi jami ustozlarga biz o'quvchilar ijrosida katta konsert namoyish etildi. Yil davomida olgan bilimlarimiz, musiqalarimizda o'z aksini ko'rsatdi. Bundan ruhlangan Shamil aka shunday dedi:

-Umr oqar suvday o'tar ekan. Men ko'plab bolalarga musiqadan saboq berdim. Shogirdlarim soni yuz nafardan oshgan. Maktabimizga mehr qo'ygan, musiqaga oshno bo'lgan yosh qalblarni ko'rganimda, hayotga bo'lgan muhabbatim yanada oshadi. Chunki ko'nglida g'ubori yo'q inson musiqa eshita oladi. Chuqur fikrlay oladigan, otash qalb egasi kuy chala oladi. Yettitagina notadan odam yuragiga malham bo'la oladigan, quvontirib, o'nga soladigan kuy chalish oson emas.

Ha, ustozimizning gaplarida jon bor. Men eng qiyin cholg'u asbob - skripka bo'yicha o'qib, juda ko'p kuylarni chala olaman. Konsertda esa «Sonatina» kuyini chaldim.

Gulyora ORTIQOVA,
Sirg'ali tumanidagi 3-maktabning 4-sinf o'quvchisi.

BIL GEYTS DALL VA ROSSIA

Bil Geyts kompyuter dahosi sifatida dunyodagi eng boy insonga aylangan. Aziz tengdoshlarim, Bil Geytsga tegishli dalillarni mufassal bilasizmi? O'z bilimingizni sinab ko'ring.

1. Bill Geyts kompyuter dasturlari bilan necha yoshda shug'ullana boshlagan?

- A. 18 yoshda
- B. 13 yoshda
- C. 16 yoshda

2. Geyts yo'l harakatini nazorat qiladigan dasturini necha yoshda tuzdi?

- A. 15 yoshda
- B. 17 yoshda
- C. 19 yoshda

3. Bugungi kunda Bill Geytsning boyligi qanchaga baholanadi?

- A. 550 mln. AQSH dollari
- B. 7 mlrd. AQSH dollari
- C. 60 mlrd. AQSH dollari

4. «Microsoft» kompaniyasi qachon tashkil etilgan?

- A. 1970 yil
- B. 1975 yil
- C. 1978 yil

5. «Bill va Melinda Geyts» jamg'armasi qancha mablag'ga ega?

- A. 18 ming AQSH dollari
- B. 100 ming AQSH dollari
- C. 22 mlrd. AQSH dollari

Behzod IKROMOV, Ijtimoiy yo'nalishdagi Respublika maxsus gimnaziyasining 4-sinf o'quvchisi.

ARALASH

TEST

1. 13 yoshda
2. 15 yoshda
3. 60 mlrd. AQSH dollari
4. 1975 yil
5. 22 mlrd. AQSH dollari

26 may

TONG YULDUZI

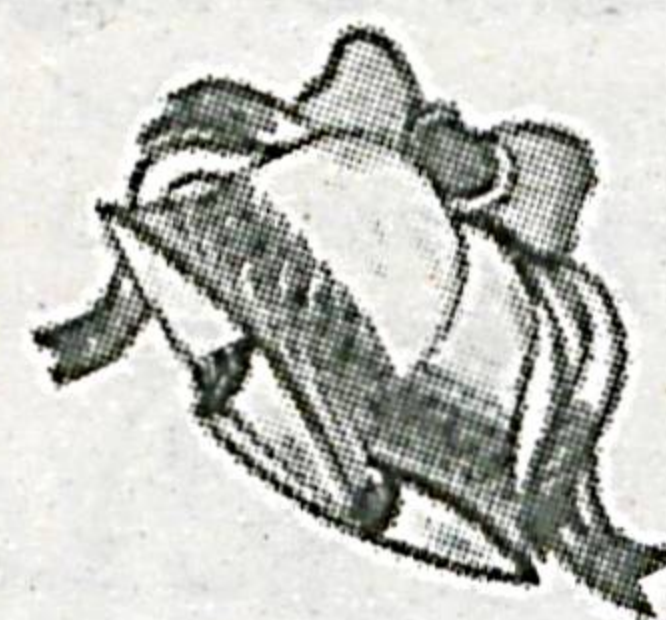
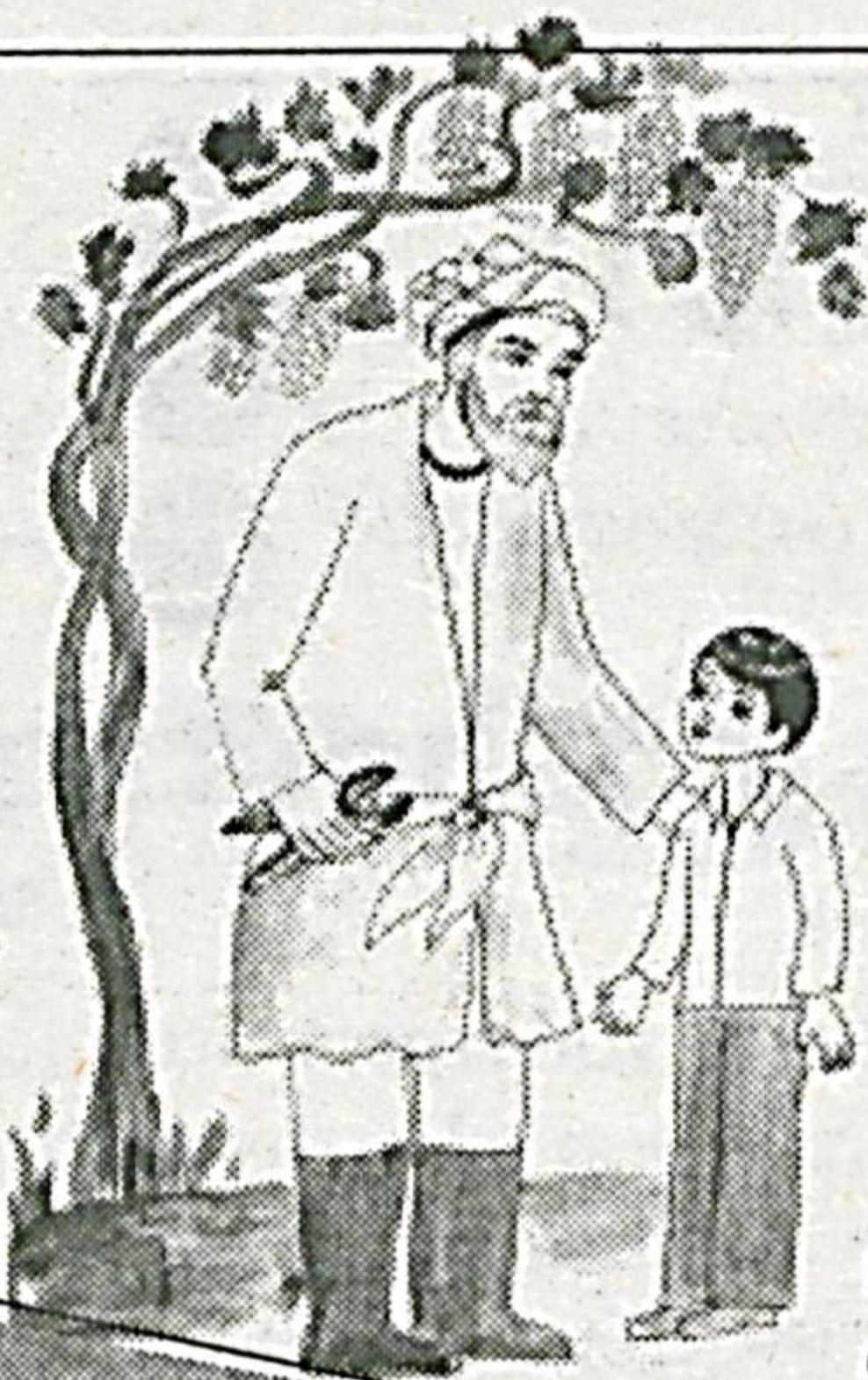
2003

Dizning to'garak

BUVAM EKKAN
TUT

Damin dodam ekan tutin,
Donalari yirik, butun.
Lazzatlanar yoshu qari,
Quvvat olar bari-bari.

Poytaxtdagi 14 - o'rta
maktabning 2 - «A» sinf
o'quvchisi.

OYMONING
SOCHINO'RAY

Bo'lib qolsam men bir kapalak,
Shunday deya qilardim tilak:
«He osmonim, chorlagin meni,
Quchog'ingga ol meni falak».

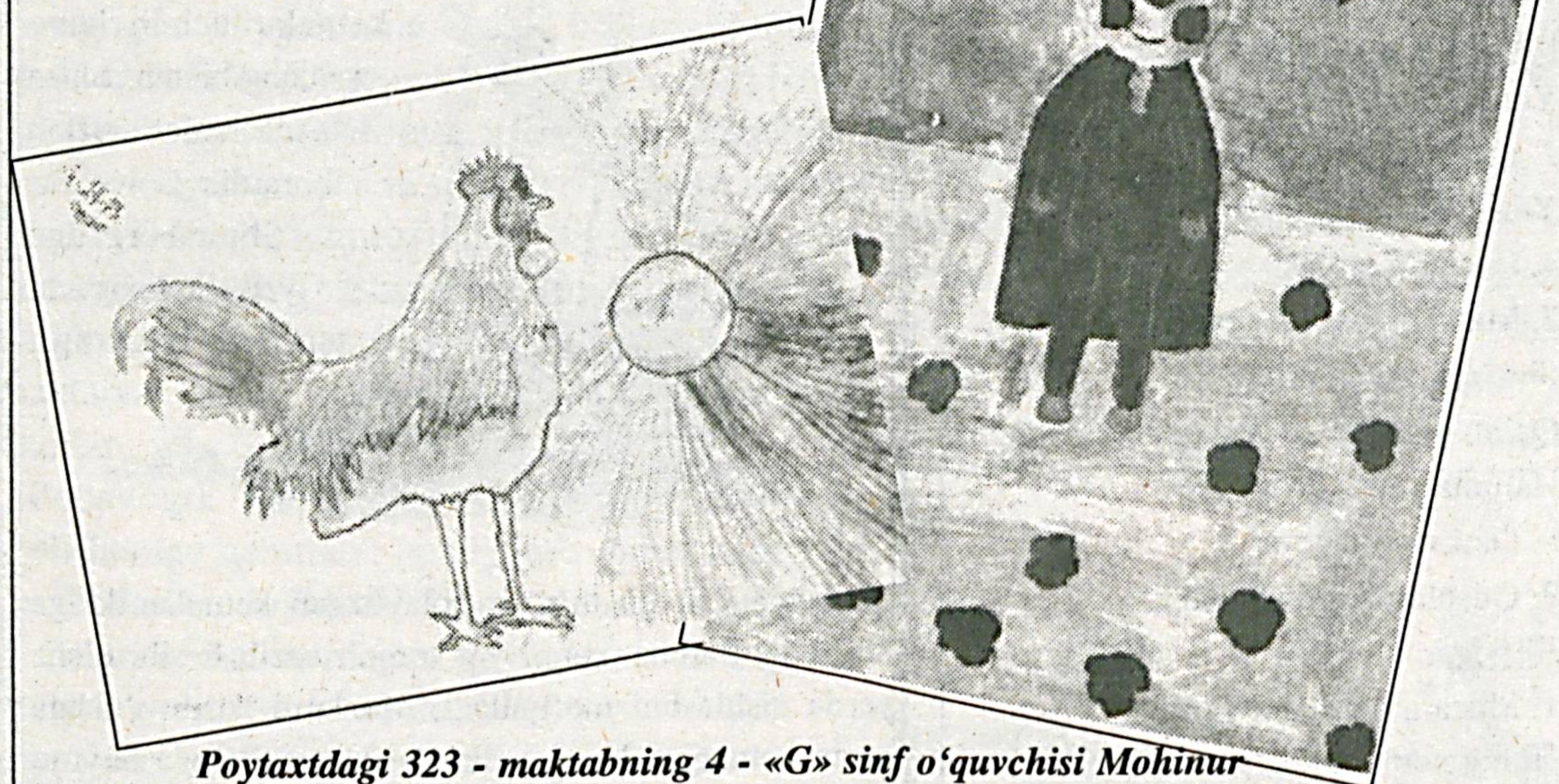
Yulduz kabi qizing bo'lardim,
Mittigina ko'zing bo'lardim,
Yoruqqina yuzing bo'lardim,
Quchog'ingga ol meni falak.

Oymomoga singil bo'lardim,
Oppoqqina ko'ngil bo'lardim,
Senga sirdosh bir dil bo'lardim,
Quchog'ingga ol meni falak.

Bir kungina bag'ringda turay,
Oymomoning sochini o'ray,
Somon yo'ling bir bora ko'ray,
Quchog'ingga ol meni falak!

Lola EHSONA,

Jizzax shahridagi A.Beruniy nomli
22 - maktab-gimnaziyaning 7 - sinf
o'quvchisi.

Poytaxtdagi 323 - maktabning 4 - «G» sinf o'quvchisi Mohinur
HAYDAROVA tongni qarshilayotgan xo'rozning va sevimli multfilm
qahramoni Anpanmanning rasmini chizibdi.

Sinfoshimiz Diloram tabiatan o'ta kamgap, tortinchoq qiz. Hazil-mutoyiba qilib o'tirgan dugonalari davrasidan o'zini olib qochadi, ularning suhbatiga qo'shila olmaydi. Sababi, Diloramning onasi u oyog'i sinib qoldi. O'sha-o'sha u yurolmaydigan bo'lib qoldi...

BIR OG'IZ SO'Z...

dunyoga kelganda olamdan o'tgan ekan. Dugonalari o'z onalari haqida, ularning qilgan mehribonchiliklari, sovg'a-salomlari haqida to'liqlanib gapirishganda, pinhona yig'lab olishlari ham shundan ekan. Ayniqsa, tasavvuridagi onasini tushida ko'rib, uning bag'riga bosh qo'yib erkalangan, ertalab uyg'ongisi kelmay, qayerdasiz oyijon, deya o'ksib-o'ksib yig'lagan kunlari kayfiyati juda yomon bo'lardi.

8-Mart bayrami arafasida mehnat o'qituvchimiz onajonlarimizga sovg'a qilishimiz uchun qog'ozdan gullar yasashni o'rgatdilar. Hamma qatori Diloram ham rang-barang gullardan guldasta yasadi. Uning guldastasini ko'rgan Xolida ismli tantiq, erkato'y bir sinfdoshimiz:

-Diloram, biz yasagan gullarimizni onajonlarimizga sovg'a qilamiz. Sen kimga berasan, axir onang yo'q-ku, - dedi bor ovozi bilan.

Diloram ko'zlarida shashqator yosh bilan sinfdan chiqib ketdi. Zinadan yugurib tushayotib, bexosdan yiqilib tushdi va

oyog'i sinib qoldi. O'sha-o'sha u yurolmaydigan bo'lib qoldi... Mana, bugun barchamiz kasalxonaga uni ko'rgani keldik. Oramizda Xolida ham bor. U qilib qo'ygan noma'qul ishi uchun astoydil

pushaymon bo'lib, Diloramdan kechirim so'radi, olib kelgan sovg'a-salomlarini unga berdi. Diloram ham Xolidadan xafa emasligini, bo'lib o'tgan dilxiralikni allaqachon unutib yuborganini aytdi.

-Diloram, tezroq safimizga qayt, sinfdan judayam o'rning bilinyapti, - dedik biz.

-Rost aytyapsizlarmi, dugonajonlar? - deya ko'zlariga yosh oldi Diloram. - O'zim ham

juda zerikib ketdim. Sizlarga o'xshab yugurib yurgim, o'ynagim kelyapti. Lekin shifokorlarning aytishlaricha, oyog'im tuzalmasligi ham mumkin ekan...

-Qo'ysang-chi, yaxshi niyat qilgin. Hali hammasi esingdan chiqib ketadi, - deya ko'nglini ko'targan bo'ldik biz. Lekin yuragimizda qandaydir og'ir dard bilan shifoxonadan qaytdik. Ayniqsa, Xolidaning ko'ngli juda g'ash, boshi xam edi.

Nodiraxon HOSHIMOVA,
Toshkent shahar, Shayxontohur
tumanidagi 169 - maktabning
9-sinf o'quvchisi.

HANDALARA
IMO-ISHORA BELGISI

Ko'cha harakati xavfsizligi darsida o'qituvchi o'quvchidan so'rayapti:

-Imo-ishora belgilari deb nimaga aytiladi?
-Ana qarang, o'rtog'im og'zini katta ochib, qo'llarini qimirlatayapti. Bu ham imo-ishora belgisiga kiradi, - dedi o'quvchi hozirjavoblik bilan.

O'ZIQANAQA EDI?

-Nodir, borib mashinamdan xabar olib kel, - dedi tog'asi jiyani.

-Tog'a, mashinangizni ko'rib keldim, chiroyli bo'lib turibdi...

Oradan biroz muddat o'tgach, ko'chadan xalloslagancha kirib kelgan tog'asi Davrondan so'radi:

-Mashinamga qaraganmiding, u joyida yo'q-ku.
-Mashinangiz o'zi qanaqa edi?

Nargiza HAMZAYEVA,

Surxondaryo viloyati, Termiz shahridagi
13 - umumiy o'rta ta'lim maktabining
7 - «V» sinf o'quvchisi.

TOPISHMOQLAR

Kalta qo'l, uzun oyoq,
Dumi-chi, langar tayoq.
Xaltada bolasi bor,
Xavf-xatar unga bisyor.

Og'zi boru tishi yo'q,
Hech kim bilan ishi yo'q.
O'zi qora bo'lsa ham,
Insonlar suyar biram.

Umida DAVUROVA,

Samarqand viloyati, Narpay tumanidagi
7 - o'rta maktabning 7 - «V» sinf o'quvchisi.

Ona yurti - olin beshig

TONG
YulduziO'zbekiston bolalari va
o'smirlarining gazetasi

Muassslar:
O'ZBEKISTON
MATBUOT VA
AXBOROT
AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI
VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR IJTIMOY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama
MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib
sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.
«Sharq» nashriyot -
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida ofset
usulida bosildi.
Adadi - 34659.
Ko'xona manzili:
«Buyuk Turon»
ko'chasi, 41.
Buyurtma № Г - 412
Gazetani
Muharrama
PIRMATOVA
sahifaladi.
Navbatchi:
Ozoda
TURSUNBOYEVA

Ro'yxatdan o'tish
tartibi № 000137
Manzilimiz: 700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.

Tel: 144-63-08
144-63-75